

1. Inför beteckningarna I ="Valt äpple är ett Ingrid-Marie", C ="Valt äpple är ett Cox Orange" och M ="Äpplet är maskädet". Från uppgiften vet vi att: $P(I) = 0.25$, $P(C) = 1 - P(I) = 0.75$, $P(M|I) = 0.1$, $P(M|C) = 0.05$.

- (a) Vi vill veta $P(M^*)$.

Lösning: Satsen om total sannolikhet ger:

$P(M) = P(M|I)P(I) + P(M|C)P(C) = 0.1 \cdot 0.25 + 0.05 \cdot 0.75 = 0.0625$. Slutligen har vi att $P(M^*) = 1 - P(M) = 0.9375$.

- (b) Vi vill veta $P(C|M)$.

Lösning: $P(C|M) = P(C \cap M)/P(M) = P(M|C)P(C)/P(M) = 0.05 \cdot 0.75/0.0625 = 0.6$.

2. (a) Vi har att

$$f_X(x) = \begin{cases} \frac{3}{x^4}, & x \geq 1, \\ 0, & x < 1. \end{cases}$$

Vi vill beräkna väntevärde och varians för X . **Lösning:** Eftersom X har en kontinuerlig fördelning gäller:

$$\begin{aligned} E[X] &= \int_{-\infty}^{\infty} x f_X(x) dx \\ &= \int_1^{\infty} x \frac{3}{x^4} dx \\ &= \int_1^{\infty} \frac{3}{x^3} dx \\ &= \left[-\frac{3}{2x^2} \right]_1^{\infty} = \frac{3}{2}. \end{aligned}$$

Vi har att $V[X] = E[X^2] - (E[X])^2$.

$$\begin{aligned} E[X^2] &= \int_{-\infty}^{\infty} x^2 f_X(x) dx \\ &= \int_1^{\infty} x^2 \frac{3}{x^4} dx \\ &= \int_1^{\infty} \frac{3}{x^2} dx \\ &= \left[-\frac{3}{x} \right]_1^{\infty} = 3, \end{aligned}$$

vilket ger att

$$V[X] = E[X^2] - (E[X])^2 = 3 - \left(\frac{3}{2}\right)^2 = \frac{3}{4}.$$

- (b) Vi vill veta $\mathbf{P}(\min(X_1, X_2, X_3, X_4) < 5)$ där X_1, X_2, X_3 och X_4 är oberoende och likafördelade med samma fördelning som i (a). **Lösning:** Det lättaste är att först räkna på händelsen $\mathbf{P}(\min(X_1, X_2, X_3, X_4) \geq 5)$.

$$\begin{aligned} \mathbf{P}(\min(X_1, X_2, X_3, X_4) \geq 5) &= \mathbf{P}(X_1 \geq 5, X_2 \geq 5, X_3 \geq 5, X_4 \geq 5) \\ &\stackrel{\text{ober}}{=} \mathbf{P}(X_1 \geq 5)^4 \\ &= \left(\int_5^{\infty} \frac{3}{x^4} dx \right)^4 \\ &= \left(\left[-\frac{1}{x^3} \right]_5^{\infty} \right)^4 = \frac{1}{5^{12}}, \end{aligned}$$

vilket ger att

$$\mathbf{P}(\min(X_1, X_2, X_3, X_4) < 5) = 1 - \frac{1}{5^{12}} = 0.999999996 \approx 1.$$

3. (a) Låt X = antalet bilar i ett slumpmässigt valt hushåll. Vi vill veta väntevärde och varians för X .

Lösning: Från uppgiften har vi att $\mathbf{P}(X = 0) = 0.3$, $\mathbf{P}(X = 1) = 0.6$ och $\mathbf{P}(X = 2) = 0.1$.

$$\mathbf{E}[X] = \sum_k kP(X = k) = 0 \cdot 0.3 + 1 \cdot 0.6 + 2 \cdot 0.1 = 0.8$$

$$\begin{aligned} \mathbf{V}[X] &= \mathbf{E}[X^2] - (\mathbf{E}[X])^2 \\ &= \left(\sum_k k^2 P(X = k) \right) - 0.8^2 \\ &= 0^2 \cdot 0.3 + 1^2 \cdot 0.6 + 2^2 \cdot 0.1 - 0.8^2 = 1 - 0.8^2 = 0.36. \end{aligned}$$

- (b) Låt

$$Y = \sum_{i=1}^{1000} X_i,$$

där X_i :na är oberoende och likafördelade med samma fördelning som i (a). Vi vill beräkna $\mathbf{P}(Y > 850)$. **Lösning:** Eftersom Y är en summa av många oberoende och likafördelade stokastiska variabler så säger centrala gränsvärdessatsen att $Y \in N(\mathbf{E}[Y], \sqrt{\mathbf{V}[Y]})$.

$$\mathbf{E}[Y] = \mathbf{E} \left[\sum_{i=1}^{1000} X_i \right] = \sum_{i=1}^{1000} \mathbf{E}[X_i] \stackrel{\text{lika förd}}{=} 1000 \cdot 0.8 = 800,$$

$$\mathbf{V}[Y] = \mathbf{V} \left[\sum_{i=1}^{1000} X_i \right] \stackrel{\text{ober}}{=} \sum_{i=1}^{1000} \mathbf{V}[X_i] \stackrel{\text{lika förd}}{=} 1000 \cdot 0.36 = 360,$$

vilket ger att $Y \in N(800, \sqrt{360})$. Vi kan nu approximativt beräkna $\mathbf{P}(Y > 850)$:

$$\mathbf{P}(Y > 850) \approx \mathbf{P}(N(800, \sqrt{360}) > 850)$$

[standardisera]

$$= 1 - \Phi \left(\frac{850 - 800}{\sqrt{360}} \right) = 1 - \Phi \left(\frac{50}{6\sqrt{10}} \right)$$

$$\approx 1 - \Phi(2.64)$$

$$= [\text{Tabell}] = 1 - 0.99585 = 0.00415 \approx 0.0042.$$

4. Vi har att

$$f_{X,Y}(x,y) = 3y, \quad 0 < x < y < 1.$$

- (a) Vi vill beräkna X 's marginaltätet $f_X(x)$. **Lösning:** Först ser vi att $f_X(x) = 0$ för $x < 0$ och $x > 1$ ty $f_{X,Y}(x,y) = 0$ för dessa x . Antag $0 < x < 1$.

$$f_X(x) = \int_{-\infty}^{\infty} f_{X,Y}(x,y) dy = \int_x^1 3y dy = \left[\frac{3}{2} y^2 \right]_x^1 = \frac{3}{2}(1 - x^2)$$

vilket ger att

$$f_X(x) = \begin{cases} \frac{3}{2}(1 - x^2) & 0 < x < 1 \\ 0 & \text{f.ö.} \end{cases}$$

- (b) **Lösning:** Vi börjar med att konstatera att två kontinuerliga stokastiska variabler X och Y är oberoende om och endast om $f_{X,Y}(x,y) = f_X(x)f_Y(y)$ för alla x och y . Vi behöver således beräkna $f_Y(y)$. För $y < 0$ och $y > 1$ är $f_Y(y) = 0$ ty $f_{X,Y}(x,y) = 0$ för dessa y . Antag att $0 < y < 1$.

$$f_Y(y) = \int_{-\infty}^{\infty} f_{X,Y}(x,y) dx = \int_0^y 3y dx = [3yx]_0^y = 3y^2,$$

vilket ger att

$$f_Y(y) = \begin{cases} 3y^2 & 0 < y < 1 \\ 0 & \text{f.ö.} \end{cases}$$

Vi har nu att

$$f_X(x)f_Y(y) = \begin{cases} \frac{3}{2}(1 - x^2)3y^2 & 0 < x < 1, 0 < y < 1 \\ 0 & \text{f.ö.} \end{cases} \neq \begin{cases} 3y & 0 < x < y < 1 \\ 0 & \text{f.ö.} \end{cases} = f_{X,Y}(x,y).$$

Detta ger att X och Y inte är oberoende.

Alternativ lösning: Betrakta exempelvis fallen $Y = 1/2$ och $Y = 1/4$. För $Y = 1/2$ kan X anta värden mellan 0 och $1/2$ medan för $Y = 1/4$ kan X endast anta värden mellan 0 och $1/4$. Möjliga utfall för X beror alltså på vilket värde Y har och därför kan inte X och Y vara oberoende.